

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 146
van **KATRIEN SCHRYVERS**
datum: 16 november 2016

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Interlandelijke adoptie - Ethiopië

Het is al langer onrustig in Ethiopië. Omwille van felle tegenstand en protesten tegen de regering werd in het land de noodtoestand afgekondigd. Deze zou zes maanden duren. De adoptiediensten die werken met Ethiopië als kanaalland informeerden de kandidaat-adoptieouders over de toestand. In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 107 van 21 oktober 2016 stelde de minister dat de afgekondigde noodtoestand geen invloed heeft op de lopende adoptiedossiers.

Tijdens de commissievergadering van 4 oktober ll. werd uitgebreid ingegaan op de problemen inzake de herstructurering bij de bevoegde dienst ter plaatse, namelijk het Ethiopische Ministry of Woman, Children and Youth Affairs (MOWCYA) dat adviezen verleent in adoptiedossiers, opdat de Ethiopische rechtbanken de aanvraag verder kunnen behandelen. Door de herstructurering moest nieuw personeel worden opgeleid. Ondertussen is de dienst al meer dan een half jaar gesloten.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 107 van 21 oktober 2016 deelde de minister mee dat er geen verandering merkbaar is in de werking van MOWCYA en dat het nog steeds wachten is op de eerste positieve adviezen in Belgische dossiers. Tijdens de commissievergadering van 4 oktober ll. werd besloten dat er vooral tijd nodig was voor de Ethiopische diensten om weer aan de slag te gaan met de Belgische dossiers. Het Vlaams Centrum voor Adoptie (VCA) bekeek wel of er samen met andere Europese ontvangende landen actie ondernomen zou kunnen worden. Het VCA overwoog ook af te reizen naar Ethiopië indien er eind november geen vooruitgang in de dossiers zou zijn geboekt.

Het is niet verwonderlijk dat de moeilijke situatie in Ethiopië ook voor veel ongerustheid en onzekerheid zorgt bij de kandidaat-adoptieouders, in het bijzonder bij hen die reeds een kind vanuit dat land kregen toegewezen. Bovendien lopen de maandelijkse kosten voor hen op. Zij worden immers verwacht om elke maand onderhoudsgeld te betalen, ook nu de uitkomst van de dossiers onduidelijker is dan voorheen.

1. Welke acties worden concreet ondernomen om de lopende dossiers met Ethiopië op een zo vlot mogelijk manier verder af te handelen?
2. Wat is de finaliteit van het bezoek van VCA aan Ethiopië?
3. Welke garanties kunnen worden gegeven aangaande de bestemming van de onderhoudsgelden die kandidaat-adoptieouders aan wie een kind uit Ethiopië werd

toegewezen, ook in deze woelige tijden in het land betalen? Bestaan er mogelijkheden om deze te beperken in tijd wanneer situaties als deze zich voordoen?

4. Is er contact geweest met de Europese ambassadeur in Ethiopië om de problemen ter plaatse vanuit de betrokken EU-adoptielanden in hun geheel aan te kaarten? Zo ja, wat was het resultaat? Zo neen, plant de minister dit nog te doen?

ANTWOORD

op vraag nr. 146 van 16 november 2016

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. VCA heeft de situatie in Ethiopië de afgelopen maanden nauw opgevolgd samen met de adoptiediensten en met FOD Buitenlandse Zaken.

Sinds afgelopen voorjaar (aankondiging van herstructurering) werd door VCA herhaaldelijk contact opgenomen met het Ministry of Women's and Children's Affairs (MOWCYA), om te polsen naar de situatie en de voortgang van de Vlaamse dossiers. Dit verliep evenwel niet zo vlot, en heeft al bij al niet veel concrete resultaten heeft opgeleverd.

Onze contactpersoon binnen MOWCYA heeft weliswaar toelichting gegeven bij de tijdelijke sluiting en herstructurering, en herhaaldelijk gevraagd om hen de nodige tijd te geven om de werking opnieuw op te starten, maar enig engagement of perspectief om de lopende dossiers snel af te werken kwam er jammer genoeg niet. Recent werd ook door de Belgische Ambassade in Ethiopië contact opgenomen met MOWCYA om te polsen naar een stand van zaken, maar ook dit leverde jammer genoeg geen nieuws op.

De Belgische Ambassade in Addis Abeba had tijdens deze periode regelmatig contact met andere Europese Ambassades met lopende adoptiedossiers bij MOWCYA. Hieruit bleek dat ook voor andere ontvangende landen de procedures niet erg vlot verliepen. Vermits er in de Vlaamse dossiers geen enkele vooruitgang meer werd geboekt sinds het voorjaar, werd enige tijd geleden beslist dat een delegatie van het Vlaams centrum voor Adoptie effectief zou afreizen naar Ethiopië in een poging de dossiers te deblokken. Dit plaatsbezoek werd door de Belgische ambassade, in nauw overleg met VCA en de FOD Buitenlandse Zaken intensief voorbereid.

De Belgische Ambassade in Addis Abeba heeft bijzonder veel inspanningen verricht om een overleg met het Ministry of Women, Children and Youth Affairs (MOWCYA) vast te leggen. Dit bleek niet éénvoudig omdat het Ministerie zelf de voorbije maanden in herstructurering was en de Ethiopische regering sinds de maand juli geconfronteerd wordt met een protestbeweging in grote delen van het land. Op 01/11 werd er bovendien een belangrijke regeringsherschikking aangekondigd, waarbij de bevoegdheden van het MOWCYA gesplitst werden over twee Ministeries, ieder met een nieuwe Minister aan het hoofd.

Recent kreeg VCA de bevestiging dat er alsnog een afspraak kon worden vastgelegd met MOWCYA. In het kader hiervan reisde VCA de week van 14 november naar Ethiopië.

2. Bedoeling was om meer duidelijkheid te krijgen over de behandeling van de dossiers met een kindtoewijzing, alsook over de toekomst van de adoptiesamenwerking met Ethiopië. Hiertoe werd door de Belgische ambassade een bezoek bij MOWCYA vastgelegd.

Tijdens de bezoeken gaf MOWCYA aan dat hun prioriteit momenteel ligt bij de hervorming van de adoptieprocedures, gezien het huidige systeem te onvoldoende garanties biedt. Ze vroegen hierbij ook uitdrukkelijk steun voor deze omslag en om hen tijd te geven. Een officieel moratorium zal er niet komen, in de praktijk zullen lopende dossiers echter slechts mondjesmaat afgewerkt worden. MOWCYA gaf ook

aan dat er nieuwe criteria zijn waaraan dossiers moeten voldoen vooraleer MOWCYA een consent kan afleveren. Dit is een eerste stap naar een meer diepgaande controle.

Na afloop van het bezoek van VCA aan Ethiopië werd een verslag van de hierboven vermelde afspraken bezorgd aan de kandidaat-adoptanten. Tegelijk werd de boodschap gegeven dat de Ethiopische overheid op dit moment zeer hard werkt aan een vernieuwde adoptiewerking, zonder dat er een inschatting van de nodige termijn kan gegeven worden. MOWCYA kon ook geen termijnen geven voor de nodige doorlooptijd van de reeds lopende dossiers, noch van de volgorde waarin ze afgewerkt zouden worden. Gezien de grote onzekerheid die dit met zich meebrengt, zullen er geen nieuwe toewijzing gebeuren totdat er hierrond meer duidelijkheid komt. Er werd aan de kandidaat-adoptanten op de wachtlijst dan ook nogmaals aangeraden om een heroriëntatie te overwegen.

3. Vertegenwoordigers van de adoptiediensten FIAC Horizon vzw en Ray of Hope vzw sloten zich bij de missie van het VCA aan. Zij hadden tijdens deze missie ook heel wat contacten met de weeshuizen waar de toegewezen kinderen worden opgevangen, onder meer over de betaling van de onderhoudsgelden en het welzijn van de kinderen.
4. Het dossier van de geblokkeerde adoptie-dossiers werd tot op heden nog niet besproken op EU-niveau, vermits adoptie geen EU-aangelegenheid is. Er was wel geregeld overleg, zowel bilateraal, als multilateraal met collega's Centrale Autoriteiten in andere ontvangende landen zoals Denemarken, Frankrijk, Verenigde Staten en Spanje om te polsen naar hun ervaringen. Hieruit bleek dat zij te kampen hadden met gelijkaardige problemen; van elk van hen kregen we de boodschap dat er het afgelopen jaar zo goed als geen dossiers konden worden afgewerkt. Er werd in deze groep ook steeds teruggekoppeld over eventuele missies en andere contacten met de Ethiopische overheden. Uit deze terugkoppeling bleek dat het uitoefenen van al te veel druk op de Ethiopische overheid, vaak een tegengesteld effect had op de werking van deze ontvangende landen.